Unga, fred och säkerhet

Uppfattningar om och erfarenheter av fred och säkerhet bland finländska unga och unga som bor i Finland

Obs: Översättning - originalrapport publicerad på finska 04/2019

Sammanställts av: Lumi Young, Ungdomssektorns takorganisation i Finland Allians rf, 04/2019

Innehåll

Samarbetspartners **2**

Inledning **3**

1. Referensram **3**

2. Samrådsprocess **5**

3. De ungas uppfattningar om temana i resolutionen om unga, fred och säkerhet **7**

3.1. Fred kan inte råda utan säkerhet, och säkerhet kan inte råda utan fred 7

3.2. Möjlighet att påverka och delta 9

3.3. Deltagande 10

3.3.1. Befintliga strukturer ska stärkas och stödas 10

3.3.2. Unga engageras på de ungas villkor 11

3.3.3. Representativitet 11

3.3.4. Påverkansmöjligheter med låg tröskel 12

3.3.5. Har alla jämlika möjligheter att delta? 12

3.4. Förebyggande 13

3.4.1. Stärka dialogen och växelverkan mellan olika grupper 13

3.4.2. Ge de unga möjlighet att delta i fredsbyggandet 13

3.4.3. Utslagning som en del av freds- och säkerhetsfrågorna 15

3.4.4. Utnyttja de resurser som finns hos unga med invandrarbakgrund och unga som upplevt en konflikt 15

3.5. Partnerskap 15

3.5.1. Samarbete över generationerna 15

3.5.2. Tillgänglighet 16

3.5.3. Finland som förespråkare för fred och säkerhet internationellt 16

4. Allmänna rekommendationer om hur resolutionen om unga, fred och säkerhet ska föras vidare **18**

Bilagor **20**

Samarbetspartners

Ungdomssektorns takorganisation i Finland Allians rf har i samarbete med olika aktörer inom ungdomssektorn kartlagt vilken uppfattning finländska ungdomar och ungdomar som bor i Finland har om de teman som ingår i resolutionen om unga, fred och säkerhet. Allians rf vill tacka alla medverkande aktörer, särskilt dem som bidrog till att genomföra konsultationerna på olika orter i Finland:

- 2250-nätverket i Finland[1]
- Changemaker
- Finlands FN-förbund
- Finlands FN-ungdom
- FN-föreningen i Jyväskylä
- Helsingfors FN-ungdomar
- Pakolaisnuorten tuki ry – Kölvi-verksamheten
- Institutet för fredsfostran
- De Hundras kommitté
- Anti-racism forum
- Demo finland
- Centerunga
- Socialdemokratisk ungdom rf
- Monikulttuurikeskus Gloria - Jyväskylä
- Ivalon lukio
- Nuorten Tampere
- Stationens barn – Walkers-verksamheten i Uleåborg
- Sametingets ungdomsråd
- R3 - maahanmuuttajien tuki ry
- Helsingfors ungdomsråd

[1] Mer information: Den nationella webbplatsen för Unga, fred och säkerhet https://www.2250finland.fi/2250-verkosto/

Inledning

I april 2018 meddelade utrikesminister Timo Soini att Finland som första land i världen börjar planera ett nationellt handlingsprogram som bygger på FN:s säkerhetsrådsresolution 2250 om unga, fred och säkerhet (2015). Det har gått mer än tre år sedan resolutionen 2250 antogs, men tills vidare har inte en enda stat offentliggjort ett nationellt handlingsprogram i syfte att genomföra resolutionen. Finland har redan kommit långt i genomförandeprocessen och aktivt understött tematiken i resolutionen på både nationell och internationell nivå, t.ex. genom att i mars 2019 ordna ett första internationellt symposium om ungas deltagande i fredsprocesser.

Ungdomssektorns takorganisation i Finland Allians rf har på uppdrag av utrikesministeriet lett beredningen av en konsultationsprocess som bidrar med bakgrundsfakta till det nationella handlingsprogrammet. Allians ordnade i samarbete med 2250-nätverket i Finland en samrådsprocess för att sammanställa de ungas uppfattningar och erfarenheter av fred och säkerhet. Tillsammans gjorde de två aktörerna upp en fredsenkät för unga och ordnade sammanlagt 12 konsultationer runt om i Finland. Denna rapport innehåller en sammanställning av de idéer och uppfattningar om 2250-teman som de unga fört fram i fredsenkäten och i konsultationerna. I rapporten ges också rekommendationer om hur de unga kan ges bättre möjligheter att delta i arbetet med att stärka freden och säkerheten.

Genom den nationella konsultationen fick man en bred bild av de ungas uppfattningar och erfarenheter särskilt inom tre av fokusområdena i resolutionen: delaktighet, förebyggande och partnerskap. De två återstående fokusområdena – skydd samt nedrustning och anpassning – behandlas inte i denna rapport, eftersom dessa teman inte kom upp i samrådsprocessen. Av denna anledning är det viktigt att man i den följande beredningsfasen av handlingsprogrammet hör nationella och internationella organisationer och andra aktörer inom temana fred och säkerhet, så att det nationella handlingsprogrammet blir täckande och relevant med avseende på resolutionen som helhet.

1. Referensram

De unga är för tillfället den största enskilda befolkningsgruppen i världen. Även i Finland utgör de unga omkring 20 procent av hela befolkningen. För att hållbar fred och utveckling ska kunna uppnås måste de unga inkluderas i beslutsfattandet på alla nivåer, inklusive fredsbyggande och upprätthållande av fred. De unga kan bidra med många viktiga synpunkter i fredsbyggandet, och de spelar också en central roll när det gäller att stärka den samhälleliga sammanhållningen och att skapa hållbar fred och en trygg framtid för alla. Ett jämlikt och inkluderade samhälle är till fördel för både män och kvinnor. De unga ska inte betraktas enbart som offer eller en säkerhetsrisk utan som en positiv resurs i främjandet av fred och säkerhet.[2] Genom sin delaktighet och sina erfarenheter kan de bidra med nya perspektiv i den samhälleliga debatten och beslutsfattandet.

Förenta Nationernas (FN) säkerhetsråd antog år 2015 en historisk resolution 2250 om unga, fred och säkerhet[3]. I resolutionen erkände staterna för första gången att en bestående fred inte kan existera utan de ungas delaktighet och stöd. Fred förutsätter delaktighet på alla nivåer i samhället och framtidsmöjligheter, såsom arbete och utbildning. Till stöd för denna resolution antogs år 2018 en annan tematisk resolution 2419[4], som ytterligare uppmanar alla aktörer att stärka de ungas möjligheter att på ett betydande och jämlikt sätt delta i fredsbyggandet och upprätthållandet av fred. Dessa resolutioner, som fokuserar särskilt på de unga, stöder också resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet från år 2000[5] och de sju tematiska resolutioner[6] som följt efter denna.

Resolutionerna 2250 och 2419 lyfter fram de ungas positiva roll på alla nivåer av fredsbyggande. De unga har ofta betraktats som offer eller våldsförövare i stället för en positiv resurs i fredsbyggandet och samhället. Bägge resolutionerna är lagligt bindande, eftersom rubriken ”upprätthållande av internationell fred och säkerhet” syftar till kapitel 7 (artikel 39) i FN:s stadga. De säkerhetsrådsresolutioner som faller under kapitel 7 är bindande för alla medlemsländer.

Finland har den kompetens och trovärdighet som krävs för att främja resolutionen, eftersom temat unga, fred och säkerhet har sitt ursprung i Finland bland finländska unga aktiva. Finland är ett modelland när det gäller att erbjuda de unga starka möjligheter att delta; elev- och studerandekårsverksamheten regleras i gymnasielagen sedan år 1983 och ungdomsfullmäktige i kommunallagen sedan år 2015, och Finland har haft ett FN-ungdomsdelegatprogram sedan år 1997.

Resolutionen stöder också den finländska utrikespolitikens genomslag. Ett av de huvudsakliga målen med Finlands utvecklingspolitik är att öka stabiliteten i utvecklingsländerna, stöda de ungas arbets- och studiemöjligheter och förebygga radikalisering. De unga ska också betraktas som positiva aktörer i den finska utrikespolitiken i stället för bara föremål för politiken. Genom att satsa på de unga påverkar vi också flyktingsituationen i världen och förebygger radikalisering.

---

[2] Graeme Simpson et al. (2018). Progress Study: The Missing Peace. UNFPA & PBSO. www.youth4peace.info/ProgressStudy. Som en del av resolutionen om unga, fred och säkerhet uppmanade säkerhetsrådet FN:s generalsekreterare att låta sammanställa en omfattande rapport om de ungas roll i fredsbyggandet och förebyggandet av konflikter. Rapportens resultat bör stöda de ungas delaktighet i arbetet med att stärka freden och säkerheten på nationell, regional och internationell nivå.

[3] Mer information om resolutionen finns t.ex. på denna webbplats som administreras av 2250-nätverket i Finland: https://www.2250finland.fi/paatoslauselma/

[4] FN:s säkerhetsrådsresolution 2419: http://unscr.com/en/resolutions/2419

[5] FN:s säkerhetsrådsresolution 1325: http://unscr.com/en/resolutions/132

[6] Resolutionerna 1820 (2008), 1888 (2008), 1889 (2009), 1960 (2010), 2106 (2013), 2122 (2013), 2242 (2015)

Tematiken i resolutionen anknyter på ett väsentligt sätt också till stärkandet av Finlands inre säkerhet. I Finlands strategi för den inre säkerheten behandlas delvis samma teman som i resolutionen, dvs. att förebygga marginalisering, förbättra arbets- och utbildningsmöjligheterna, stöda ett delaktiggörande och mångsidigt samhälle samt förebygga radikalisering och extremism. Resolutionen om unga, fred och säkerhet skapar internationella ramar som ger de unga möjligheter att meningsfullt delta i arbetet för att bemöta dessa säkerhetsrisker på nationell nivå.

FN:s mål för hållbar utveckling (Agenda 2030) erbjuder en god grund för att stärka genomförandet av resolutionen om unga, fred och säkerhet. I synnerhet mål 16, som gäller fred och rättvisa, och mål 10, som handlar om att minska ojämlikheter, utgör kärnan i tematiken unga, fred och säkerhet. Dessutom bör det också observeras att trots att Agenda 2030 inte innehåller något särskilt mål beträffande de unga bör de ungas åsikter och behov beaktas i fråga om samtliga mål. I rapporten ”The Missing Peace”[7] från år 2018 lyfte de unga i hela världen fram följande målsättningar, där de unga i synnerhet bör beaktas genomgående:

2. Samrådsprocess

Fred är inte ett statiskt tillstånd, utan ett läge som måste upprätthållas och stärkas kontinuerligt. De unga måste inkluderas i beslutsfattandet om fred och säkerhet och relaterad verksamhet för att avgöranden och handlingar på nationell och regional nivå också ska motsvara de ungas behov.

Finland är det första landet i världen som håller på att ta fram ett nationellt handlingsprogram för att genomföra resolutionen. Med tanke på detta handlingsprogram ville vi ta reda på vad fred betyder för unga på olika orter i Finland och vad Finland borde göra för att främja fred framför allt inom landets gränser, men också ute i världen. Definitionen av unga varierar avsevärt mellan olika länder och internationella organisationer. Enligt den finska ungdomslagen betraktas t.ex. alla under 29 år som unga, medan termen ung i resolutionen om unga, fred och säkerhet endast omfattar personer mellan 18 och 29 år. Den aktuella samrådsprocessen innefattade finländare och i Finland bosatta personer i åldern 15–29 år. Samma åldersdefinition används i Ungdomsbarometern, som publiceras varje år i Finland.

[7] Graeme Simpson et al. (2018). Progress Study: The Missing Peace. UNFPA & PBSO. www.youth4peace.info/ProgressStudy

Samrådsprocessen genomfördes med hjälp av en öppen enkät och riktade konsultationer. I november 2018 sammanställde 2250-nätverket i Finland en fredsenkät (Bilaga 1), som distribuerades via nätverksrepresentanternas intressentgrupper i två etapper (Bilaga 2). Enkäten kunde först besvaras under två veckor i november–december 2018 och sedan under fyra veckor i januari–februari 2019. Första gången genomfördes enkäten enbart på finska, men den andra gången översattes den också till svenska. Sammanlagt sändes enkäten ut till fler än 60 olika ungdomsorganisationer och ungdomsnätverk. I distributionen fokuserade man särskilt på organisationer som arbetar med ungdomar som hör till olika minoritetsgrupper. Enkäten distribuerades också via Finlands FN-förbund till FN-skolnätverket[8]. Enkäten besvarades av 207 ungdomar (28 % under 18 år), av vilka 67,5 % var unga kvinnor, 28,2 % unga män och 4,3 % unga av annat kön eller unga som inte ville ange sitt kön.

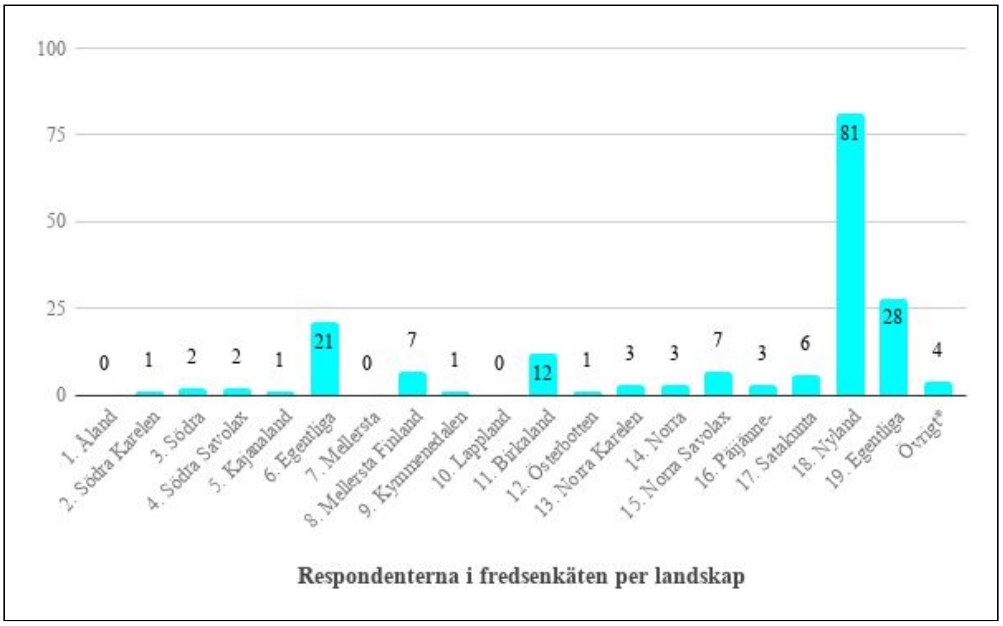

* Annan: utomlands eller okänd

Sammanlagt ordnades 12 konsultationer riktade till unga (Bilaga 3) med totalt 116 deltagare. Konsultationerna ordnades i samarbete med 16 olika aktörer i ungdomssektorn och vid ett gymnasium. Via samarbetspartner nådde man unga med varierande bakgrund, och för att sänka tröskeln att delta i konsultationerna ordnades alla konsultationer förutom en i en omgivning som var bekant för de unga och vid en tidpunkt som var lämplig för dem. Till exempel i Uleåborg arbetade en projektkoordinator ute på fältet tillsammans med yrkespersoner inom uppsökande ungdomsarbete och bjöd in unga till ett Walkers-café för att diskutera om fred och säkerhet. I samarbete med R3-organisationen ordnades konsultationer under sådana kvällar då organisationens lokaler var reserverade för vissa grupper av unga. Konsultationerna anordnades med särskild fokus på att engagera unga med varierande bakgrund och unga i olika åldrar för att säkerställa ett mångsidigt resultat när de finländska och i Finland bosatta ungdomarna tog ställning till frågor om fred och säkerhet som är viktiga för dem. En preliminär rapport öppnades för allmän kommentering före finslipningsskedet för att göra det möjligt för dem som deltagit och för andra som är intresserade av temat och processen att kommentera slutresultatet.

Konsultationerna fick mycket positiv respons, och ämnet ansågs vara intressant och viktigt. I samband med vissa konsultationer efterlystes också motsvarande diskussionsmöjligheter i framtiden.

[8] Finlands FN-förbunds skolnätverk omfattar fler än 135 skolor och läroanstalter på olika orter i Finland. Mer information: https://www.ykliitto.fi/YK70v/YK-koulu

3. De ungas uppfattningar om temana i resolutionen om unga, fred och säkerhet

3.1. Fred kan inte råda utan säkerhet, och säkerhet kan inte råda utan fred

I en fredsenkät tillfrågades de unga vad fred i Finland innebär för dem. I den öppna svarsmodellen var det vanligaste svaret, helt enligt det traditionella fredsbegreppet, avsaknad av krig/konflikter, medan det näst vanligaste svaret var säkerhet och det tredje vanligaste jämställdhet/jämlikhet. Det att jämställdhet fanns med bland de tre vanligaste svarskategorierna kan förklaras med att en relativt större andel av respondenterna var unga kvinnor. Endast ett fåtal av de unga män som deltog i enkäten uppgav nämligen jämställdhet som svar. Det verkar som om jämställdhet i första hand betraktas som en fråga som berör kvinnornas rättigheter och att de unga inte identifierar den positiva effekt som jämställdheten har på hela samhällets välfärd och betydelsen av fred.

Under kategorin Säkerhet fanns bl.a. följande svar: ”man behöver inte vara rädd när man rör sig ute”, ”alla lever i säkerhet”, ”man kan röra sig och förverkliga sig själv fritt”. Kategorin Jämställdhet/jämlikhet innehöll också svar som hänvisade till vars och ens rätt och möjlighet att vara sig själv och leva sitt eget liv. I konsultationerna med olika minoritetsgrupper lyftes frågor som rasism, växande extremism och diskriminering starkt fram. För många unga är fred summan av många faktorer. En respondent sammanfattar sin åsikt så här:

> *”För mig betyder fred många olika saker. Fred innebär stabilitet, dvs. att staten inte är i krigstillstånd eller driver in i en konflikt, men samtidigt innebär det också att de mänskliga rättigheterna tillgodoses. Fred innebär internationella institutioner, även om dessa under de senaste åren har fått kämpa med ett minskande understöd. Det som krävs för fred är hållbar utveckling och demokrati. Fred innebär samtidigt att var och en kan gå på gatan i fred och känna sig trygg. Fred innebär också respekt mot andra människor i vardagen. Fred är empati, och strävan efter empati.” Man, 26*

Mer än två tredjedelar av respondenterna nämnde sina närstående (vänner, familj, kompisar) som faktorer som stärker säkerheten i vardagen. Också meningsfull sysselsättning, t.ex. hobbyer, organisationsverksamhet eller motsvarande nämndes ofta, liksom även studier och arbete. Svaren är inte särskilt förvånande med tanke på att hobbyer och gemenskaper stärker känslan av samhörighet och delaktighet och därmed den allmänna välfärden. När det gäller faktorer som försämrar säkerheten i vardagen var trakasserier och känsla av otrygghet på allmänna platser den klart vanligaste faktorn av alla. Man kan se en skillnad mellan könen i svaren; mer än en tredjedel av de unga kvinnorna nämnde trakasserier, medan inte ens en tiondel av de unga männen tog upp detta problem. Det faktum att de unga kvinnorna lyfte fram trakasserier som ett problem väckte i en konsultation diskussion om hur man kan garantera att detta problem tacklas på ett förebyggande sätt genom att ingripa i beteendet, i stället för att de personer eller grupper som upplever trakasserier ska behöva hitta sätt att hantera dem. När det gäller känslan av otrygghet på allmänna platser fanns det ingen nämnvärd skillnad mellan respondenterna. Omkring en femtedel av respondenterna uppgav att de inte upplever några som helst faktorer som skulle försvaga säkerheten i deras vardag.

En del ungdomar upplevde att hatretorik och förolämpningar som förekommer på internet försvagar delaktigheten. Diskussionskulturen på internet har delvis en rentav avskräckande effekt och kan medföra att unga, särskilt kvinnor och personer som t.ex. på basis av sitt namn eller sitt utseende kan antas tillhöra en minoritetsgrupp, inte vill delta i offentliga diskussioner på internet, eftersom de upplever att de inte klarar av hatretorik som riktas mot dem personligen och deras egen gemenskap. Följaktligen blir den offentliga diskussionen allt snävare, och i värsta fall förvandlas den till en falsk nätdemokrati där endast medelålders vithyade män vågar delta, och detta antas sedan vara ”folkets röst”. Det går inte att gömma sig bakom yttrandefriheten, utan det gäller att tänka efter hur diskussionsforumet kan göras tryggt så att alla vågar delta. Samtidigt kan digitalt deltagande också skapa nya, positiva möjligheter. Detta diskussionsverktyg är fortfarande endast i inledningsskedet, och det kan också utvecklas i en positiv riktning i framtiden. Om t.ex. alla som deltar i en diskussion måste uppge sitt eget namn och sina egna uppgifter i stället för att gömma sig bakom ett trollkonto kan detta höja tröskeln för hatretorik på nätet.

Omkring 10 % av alla som besvarade enkäten upplevde att nyheterna och medierna försvagar trygghetskänslan. I konsultationerna kom det också fram att nyheterna och medierna påverkar trygghetskänslan. Exempelfall som diskuterades var nyheterna om knivhuggningarna i Åbo och våldtäktsfallen i Uleåborg. De unga upplever att medierna genom att framhäva förövarnas bakgrund och härkomst ökar fördomarna och på så sätt försvagar den allmänna trygghetskänslan. Vidare upplever de att medierna ibland framhäver härkomsten i fråga om utländska gärningsmän, vilket leder till att fördomarna mot alla invandrare och asylsökande ökar. Även mediernas sätt att rapportera om konflikter utomlands påverkar finländarnas trygghetskänsla. Medierna erkänns som viktiga informationsförmedlare, men de anses ibland öka ångestkänslan bland befolkningen.

För att stärka freden och säkerheten i Finland ansåg de unga att man bör främja jämställdheten och jämlikheten, utveckla en öppen och högklassig offentlig diskussionskultur och förbättra samförståndet mellan olika grupper. Även åtgärder som förebygger diskriminering och ojämlikhet ansågs stärka trygghetskänslan på ett avgörande sätt. När det gäller att främja freden i Finland lyfte en knapp femtedel av respondenterna också fram den diplomati som Finland bedriver och Finlands roll på internationella arenor såsom FN och Europeiska unionen (EU).

Om de unga får veta vilka möjligheter det finns att främja freden och säkerheten är vi definitivt intresserade av att delta.
Helsingfors ungdomsråd

Av den senaste Ungdomsbarometern[9] framgick att 99 procent av ungdomarna anser det vara åtminstone ganska viktigt att främja fred. Även jämställdhet lyftes fram som ett viktigt tema i ungdomsbarometern. Av samma enkät framgår också att 87 procent ansåg det vara mycket eller ganska viktigt att Finland arbetar i EU för att främja fred. Totalt 96 procent av ungdomarna anser det vara mycket eller ganska viktigt att Finland främjar tryggandet av mänskliga rättigheter i Europeiska unionen, och 94 procent betraktar främjandet av miljöskyddet som ett mycket eller ganska viktigt område. De som besvarade fredsenkäten hade ungefär samma åsikter och önskade att Finland på det internationella planet framhåller vikten av jämställdhet, utbildning och klimatförändringen. En del unga upplever dock att internationellt fredsarbete inte ska utföras på det egna landets bekostnad, utan att man ska se till att rättigheterna och möjligheterna först tillgodoses i hemlandet.

[9] Elina Pekkarinen & Sami Myllyniemi (red.). 2018. Inflytande i utkanten av Europa: Ungdomsbarometern 2018.

3.2. Möjlighet att påverka och delta

Det finns redan många goda förfaranden för de ungas deltagande i Finland, såsom ungdomsfullmäktige, vilka regleras i lag sedan 2015, olika ungdomsråd såsom Sametingets ungdomsråd och rådet för romska unga samt det aktiva civila samhället. En del unga faller dock utanför dessa strukturer eller upplever att de känns främmande. I synnerhet politiskt påverkansarbete och politiska processer ter sig främmande för många ungdomar, vilket innebär att det inte utvecklas någon känsla av ägarskap i gemensamma frågor.

Familjens och vännernas roll i de ungas delaktighet framhävdes, liksom även skolornas och familjestödtjänsternas roll redan i barndomen. Uppmuntran från familjen och andra ungdomar är också viktig med tanke på att både öka och upprätthålla intresset för delaktighet och påverkan. Varje ung person bör garanteras en möjlighet att höra till en meningsfull gemenskap t.ex. via hobbyverksamhet. Förutom familjebakgrunden varierar också den regionala fördelningen stort. Makten är koncentrerad till huvudstadsregionen, och den politiska verksamheten där är mycket annorlunda än på andra orter. De mindre kommunernas möjligheter är begränsade och det kan till exempel verka som om den kommunala demokratin drivs av små klickar.

Omkring hälften av alla unga som besvarade fredsenkäten ansåg att de kan delta i fredsarbetet med åtminstone goda resultat. Däremot definierades det inte i frågan vad som avsågs med fredsarbete, och därför står svaren i förhållande till de ungas egen uppfattning av fredsarbetet. Mer än en tredjedel av respondenterna uppgav att de inte känner till vilka möjligheter det finns i den egna regionen, och omkring en sjättedel upplevde att de inte kunde delta på grund av tidsbrist. Även tron på det egna kunnandet, motivationen och upplevelser av verkningslöst deltagande uppgavs som orsaker.

> Det verkar som om en stor del av ungdomarna tycker att strukturerna för hur man kan delta i beslutsfattandet är för komplicerade och som från en annan värld. Många verkar bli bortskrämda redan av helt grundläggande mötespraxis.
> *Annan, 29*

I fråga om sådana unga som inte aktivt deltar i organiserad påverkansverksamhet framkom det att de unga är intresserade av att delta i beslutsfattandet men att de upplever att ingen lyssnar på dem trots att deras åsikt kanske efterfrågas. De ungas delaktighet kanske snarare ses som handlingar som ger en bild av att de ungas åsikter har hörts, i stället för att man verkligen vill lyssna på vad de unga har att säga. Beslutsfattandet i sig, det politiska språket och processerna kring beslutsfattandet upplevdes delvis som högtflygande, och man tvivlade på att den egna rösten skulle kunna göra någon skillnad utanför det egna omedelbara livsrummet.

Ungdomar som deltar till exempel i politiska ungdomsorganisationer har givetvis betydligt positivare tankar om sina egna påverkansmöjligheter, men även de upplever vissa hinder för deltagande. Inom partipolitiken kan de unga ges en mycket snäv roll. De unga betraktas inte nödvändigtvis som fullvärdiga och jämlika deltagare, utan de inkluderas som så kallade stöduppgiftsansvariga. Samtidigt kan det i vissa fall hända att en ivrig ung person ges för mycket ansvar och för många uppgifter, vilket leder till utbrändhet. Därtill framhävdes även skillnaden mellan unga kvinnors och unga mäns möjligheter och roller. De unga är tvungna att arbeta hårdare, och unga kvinnor ännu hårdare. Det är i genomsnitt svårare för en ung kvinna att få en viss position jämfört med en ung man. De unga riskerar ofta att falla in i ett visst fack i partiet beroende på sin ålder och sitt kön. Den yngsta maskoten i ett parti är ofta just en ung man. För kvinnorna är det också svårt eller omöjligt att ständigt balansera mellan att ge upp och att bli stämplad som en besvärlig kvinna. Detta fenomen förekommer även i andra sammanhang i samhället. Mäns kompetens och behörighet ifrågasätts inte på samma sätt som kvinnors. Kvinnor ges eller tar ofta också åt sig fler uppgifter som inte för dem framåt i karriären.

Detta utnyttjas även i organisationsvärlden: det finns många ivriga aktiva som gör alla möjliga olika nödvändiga uppgifter, som sist och slutligen inte leder dem någonstans.

De unga kan ha en mycket ensidig syn på vad politik är, trots att det finns väldigt många olika typer av politisk verksamhet. Deltagandet behöver inte ske via samma funktioner, så länge de unga har möjligheten att delta inom ramarna för sina egna möjligheter och sitt eget intresse. För vissa ungdomar kan till exempel ”pop up”-påverkan kännas mer meningsfullt än traditionell politik. Samtidigt bör vikten av val och traditionellt röstande betonas, eftersom det är det som i grund och botten har den allra största betydelsen. Inom partierna och ungdomsorganisationerna förstår man inte nödvändigtvis alltid heller hur viktigt det är att man själv kandiderar. Partierna står inför en stor utmaning när det gäller att göra politiken mer attraktiv för de unga: ungdomar går hellre med i till exempel tahdon-kampanjen jämfört med att koka kaffe inom ett parti eller att arbeta ensam mycket. Partierna måste förnyas. Utmaningen inom partierna är att fråga sig om de unga betraktas som representanter för sin generation i partiet och i dess politik eller som garanter för de ungas understöd för den linje som partiet valt. De unga måste lyftas fram i partierna. Det gäller att i åtgärdsprogrammet ta upp politikens generationseffekter men också generationseffekterna av partiernas riktlinjer. Partierna ska i sitt eget programarbete lyfta fram generations- och könseffekterna av den politik som de bedriver. De unga ska beaktas inom alla sektorer, inte bara i frågor som gäller utbildning och hobbyer.

3.3. Deltagande

De ungas deltagande i det offentliga beslutsfattandet spelar en central roll i resolutionen om unga, fred och säkerhet. I resolutionen lyfter man fram staternas ansvar för de ungas meningsfulla deltagande i processerna för fredsbyggande samtidigt som man efterlyser unga som vill delta i allt från planering till genomförande och uppföljning. Även de ungas roll som främjare av fredskulturen och som aktiva aktörer i byggandet och upprätthållandet av ett fredligt samhälle betonas.

De unga är intresserade av beslutsfattande om de får lära sig att det är en naturlig del av deras liv. Om deltagandet är beroende av den ungas egna vilja och intresse är det endast de som är allra mest motiverade eller de som kommer från en familj där deltagande är helt naturligt som går med i verksamheten. Många har inte lärt sig principerna för ett inkluderande samhälle. De kan t.ex. sakna erfarenhet av organisationsarbete eller samarbete vid sidan av skolprojekt. Alla borde engageras i någon verksamhet, och alla borde ända från barnsben fås med i den lokala demokratin, t.ex. via skol- och ungdomsfullmäktige.
Kvinna, 29

3.3.1. Befintliga strukturer ska stärkas och stödas

Ungdomsfullmäktige, elevkårsverksamheten samt de kommunala och regionala ungdomsväsendena kunde vara ett ännu effektivare sätt att inkludera de ungas synpunkter och åsikter i det politiska beslutsfattandet. Ungdomsfullmäktiges och ungdomsfullmäktigeledamöternas påverkansmöjligheter, representativitet och möjligheter att delta i centrala beslutsprocesser måste stärkas. Det gäller för kommunerna att säkerställa att ungdomsfullmäktige och ungdomsväsendena har resurser att utveckla påverkanskunnandet bland unga i olika åldrar med varierande bakgrund och funktionsförmåga i fråga om de befintliga beslutsprocesserna, samtidigt som de äldre beslutsfattarna måste uppmuntras till att möta de unga på deras villkor även utanför de kommunala beslutsfattningsstrukturerna. Det måste satsas allt mer på ungdomsfullmäktiges mångfald och därigenom representativitet. Ungdomsfullmäktige borde få bättre resurser att informera om ungdomsfullmäktiges ansvar och möjligheter. Även olika metoder för att konsultera och höra sina grupper av jämlika bör stödas i syfte att säkerställa genuint representativa ungdomsfullmäktigen.

De politiska ungdomsorganisationernas inbördes relationer har framgångsrikt stött demokratin och samhällsfreden. Olika samrådsmöten, *Politikveckan* som anordnas i samarbete mellan

ungdomsorganisationerna och Allians rf samt de politiska ungdomsorganisationernas engagemang i de senaste regeringsförhandlingarna är alla exempel på att organisationerna klarar av att samarbeta mångsidigt. Till exempel i Helsingfors håller de politiska ungdomsorganisationernas anställda regelbundet gemensamma möten och samordnar via dem också skolbesök. Detta samarbete bör stödas från både statens och kommunernas sida. Det vore också värt att överväga hur detta fina samarbete och denna konstruktiva diskussionskultur kunde utvecklas också mellan partierna.

Det arbete kring temat unga, fred och säkerhet som organisationer och andra aktörer inom ungdomssektorn redan utför bör göras mer känt. Det vore viktigt att kartlägga hur ungdomsorganisationernas verksamhet kan bidra till att främja FN:s resolution. Kartläggningarna gör det också möjligt att bättre följa 2250-agendan på nationell nivå. Exempelvis YMCA i Finland har på lokal och nationell nivå dikterat sin egen verksamhet ur 2250-referensramens synvinkel för att möjliggöra en starkare förståelse för sitt eget arbete för unga, fred och säkerhet och för att göra det möjligt att strategiskt utveckla ungdomsarbetet enligt de internationella riktlinjerna.[10]

3.3.2. Unga engageras på de ungas villkor

Ungdomsåren och den tidiga vuxenåldern innefattar olika övergångsskeden; de unga avlägger examen på andra stadiet, träder in i studie- eller arbetslivet, flyttar hemifrån och börjar bygga upp ett eget liv separat från barndomshemmet. Metoderna för att nå och höra de unga måste utvecklas och tas in i beslutsprocesserna. De ungas medvetenhet om sina möjligheter att delta måste utökas via såväl den formella utbildningen som t.ex. de medier som de unga använder.

> De unga behöver rum för möten och diskussion.
> *Kvinna, 25*

Man bör sträva efter större öppenhet i beslutsfattandet, och de unga bör höras under besluts- och beredningsprocessen, inte enbart innan det slutliga beslutet fattas. De unga bör också informeras om konsekvensbedömningen av beslut.

Långa beslutsprocesser passar dåligt ihop med de ibland även snabba förändringar som sker i de ungas liv. För att de unga ska uppleva att det är meningsfullt och effektivt att delta är det viktigt att det finns lättillgänglig information om de olika skedena i processen och om processens resultat. Man bör komma ihåg att många unga deltar i freds- och säkerhetsfrämjande arbete vid sidan av sitt arbete och sina studier. Till exempel samråd och evenemang som ordnas under tjänstetid, respons som ska lämnas inom en kort tidsfrist och tidskrävande processer hindrar många unga från att delta.

3.3.3. Representativitet

De ungas närvaro, synlighet och aktiva roll i arbetet för fred och säkerhet på alla nivåer måste garanteras. Det gäller också att komma ihåg att de unga inte utgör en homogen grupp utan att det är viktigt att de hörs på bred front. Ungdomsfullmäktige och olika ungdomsråd samt exempelvis deltagande budgetering[11] gör det möjligt att föra fram de ungas synvinkel i olika processer, men samtidigt måste de här systemens mångsidighet och representativitet garanteras.

[10] Mer information: Suomen YMCA Case Study https://ymca.fi/2250-2/.
[11] Exempel: Helsingfors stads RuutiBudjetti-modell http://ruutibudjetti.munstadi.fi/

I kommunerna och skolorna samt i organisations- och hobbyverksamhet gäller det också att aktivt utveckla olika sätt för att garantera att de unga engagerar sig i att utveckla och besluta om verksamhetens riktning och mål. Detta kan man göra till exempel genom att garantera de unga en fullvärdig plats i styrgrupper, nämnder eller styrelser samt genom att utveckla öppna och deltagande planeringsprocesser. Det är viktigt att betona att ungdomsåren är en övergångsperiod, under vilken de ungas upplevelser och möjligheter styrs av många olika faktorer såsom kön och könsidentitet, socioekonomisk bakgrund, bosättningsområde och kulturell bakgrund. De ungas delaktighet och erfarenheter bör identifieras som en separat mångsidig grupp. Man bör även inse att det krävs andra metoder för att höra ungas åsikter än till exempel barns åsikter.

I internationell jämförelse har Finland mycket unga riksdagsledamöter. På internationell nivå fanns det år 2015 i genomsnitt 1,9 % riksdagsledamöter som var under 30 år[12] , medan hela 7 % av alla ledamöter som valdes in i Finlands riksdag år 2015 var unga. Läget är dock mycket skört: en och samma person hinner oftast inte sitta mer än en period som riksdagsledamot innan han eller hon fyller 30 år. Därför borde nya unga väljas in i riksdagen i samband med varje val. Det sköra läget uppmuntrar till att överväga olika system, såsom den svenska listvalsmodellen. Samtidigt bär partierna ett stort ansvar när det gäller att lyfta fram unga kandidater: unga inkluderas visserligen på listan, men får de det stöd och den hjälp de behöver? Vissa partier stöder de unga exempelvis genom att minska kandidatavgiften eller helt och hållet låta bli att ta ut kandidatavgift för unga. Oftast är stödet ändå beroende av ungdomsorganisationen eller de lokala aktörernas goda vilja och entusiasm.

Visst informerar min ort om saker och ting via skolan. Jag skulle önska att de satsade mer på andra metoder och ordnade mer på vår fritid.
Man, 16

3.3.4. Påverkansmöjligheter med låg tröskel

Under samrådsprocessen stod det klart att de unga är intresserade av freds- och säkerhetsfrågor, men att de upplever att kännedomen om möjligheterna och de egna resurserna minskar sannolikheten för att de själva ska delta. Av denna anledning är det synnerligen viktigt att sprida information om möjligheterna och att erbjuda påverkansmöjligheter med låg tröskel. De ungas digitala kunnande och ”pop up”-påverkan skapar nya möjligheter. Även medborgarinitiativ väcker allmän diskussion och skapar möjligheter att delta enligt sina egna resurser. I detta sammanhang gäller det dock att komma ihåg att det finns ungdomar som har upplevt en avigsida i den diskussion som sker över internet, inklusive hatretorik och trollning. För att alla ska ha lika tillgång till de möjligheter som den tekniska utvecklingen medför måste den offentliga diskussionen föras i ett rum som är tryggt för alla. Även de unga själva bör överväga hur man kunde bygga upp ett bättre samarbete mellan olika grupper av unga.

3.3.5. Har alla jämlika möjligheter att delta?

I konsultationerna och i fredsenkäten framhölls att olika minoriteter, såsom unga med nedsatt funktionsförmåga samt etniska och sexuella minoriteter, måste ha möjlighet att delta fullt ut i beslutsfattandet. Utöver det faktum att de unga har svårt att få sin röst hörd är det dubbelt svårare för ungdomar som hör till vissa minoritetsgrupper att delta. Av denna anledning räcker det inte att man i arbetet med att stärka de ungas delaktighet utreder ”de ungas” åsikter, utan det gäller att medvetet

[12] Inter-parliamentry Union. 2016. Youth participation in national parliaments. https://www.ipu.org/resources/publications/reports/2016-07/youth-participation-in-national-parliaments

överväga med vilka metoder man kan skapa förutsättningar för olika grupper av unga att delta och föra fram sina åsikter.

De ungas deltagande i beslutsfattandet kan möjliggöras exempelvis genom olika kvoter, där man förutom ålder även bör beakta olika minoritetsställningar och annan svagare ställning i samhället, bland annat socioekonomisk bakgrund. För de unga är det viktigt att de får en erkänd ställning där de har ett genuint inflytande. De unga ska också på ett genuint sätt inkluderas i alla faser av besluts- och fredsprocessen: planering, genomförande och konsekvensbedömning. Deltagandet ska vara omfattande, så att de ungas åsikter inte hörs enbart i en fas av processen eller i ett visst sammanhang.

De unga måste inkluderas i beslutsfattandet, och verksamhet behövs på gräsrotsnivå t.ex. i skolorna och på ungdomsgårdarna. De måste engageras i beslutsfattandet på bred front, inte bara via exceptionellt aktiva ungdomar; de ungas röst är mer mångfasetterad än några blivande medelklasspolitiker. Man bör fokusera på hur t.ex. de unga i glesbygderna eller i fattiga familjer ska kunna delta i beslutsfattandet.
Man, 25

3.4. Förebyggande

I resolutionen om unga, fred och säkerhet krävs att regeringarna ska stöda de ungas deltagande genom att skapa ramar inom vilka de unga får stöd för att bedriva våldsförebyggande verksamhet. De unga måste få delta i processerna för fredsbyggande och vara med om att främja fredskulturen.

3.4.1. Stärka dialogen och växelverkan mellan olika grupper

Vikten av samförstånd och en konstruktiv diskussionsatmosfär lyftes fram i samrådsprocessen. I synnerhet stereotypier om minoritetsgrupper, fördomar som går i arv inom familjer och mentaliteten att en individ representerar hela gruppen försvagar säkerhetskänslan hos vissa ungdomar som hör till minoritetsgrupper. Förståelse för olikhet och möjligheter till växelverkan anses vara viktigt för att stärka trygghetskänslan. Diskussion och möten utanför de egna ”bubblorna” förbättrar förståelsen för olika perspektiv. Därför bör man allt i allt högre grad möjliggöra diskussioner både unga och generationer emellan samt mellan människor med olika bakgrund. Möjligheterna till växelverkan ska vara styrda. Det räcker inte med bara organiska möten som sker på ungdomsgårdar. Det är till exempel viktigt att olika organisationer och aktörer besöker skolor, att det finns program som stöder de ungas rörlighet och att frågor såsom olikhet och mångfald i samhället behandlas i samband med hobbyverksamhet. I samrådet med politiska ungdomsorganisationer framhävdes också vikten av att de unga kontinuerligt och på bred front uppmuntras och utbildas till att påverka i samhället. Det räcker inte med bara röstningskampanjer.

3.4.2. Ge de unga möjlighet att delta i fredsbyggandet

Fostran till globalt medborgarskap bör integreras i utbildningen och de ungas vardag
I samrådsprocessen uppgav de unga att de inte vet hur de kan delta i fredsfrämjande arbete. Ungdomarna behöver mer information om olika kanaler för att påverka fredsfrämjandet. Det är viktigt att de informeras om olika föreningar, utbildningar och andra möjligheter. För att de unga ska växa upp med fredsteman är det viktigt att det finns ett brett stöd för detta inom skolsystemet och att lärarfortbildning ordnas i syfte att stärka freden. Fredstematiken och påverkansmöjligheterna bör till exempel behandlas på ett övergripande sätt i olika läroämnen. Dessutom bör orsakerna till och konsekvenserna av krig samt betydelsen av fred behandlas i historia och samhällslära. Modellerna för annorlunda kulturfostran och kulturutbildning ansågs också vara effektiva, och användningen av dessa bör stödas både i skolorna och inom organisationerna. Av diskussionerna med romska och samiska unga framgick att kurser och evenemang där romska och samiska unga berättat om sin egen kultur och sina

traditioner upplevts vara ett bra sätt att bekämpa fördomar och minska stereotypier. Sådana kurser och evenemang har anordnats som pilotprojekt exempelvis i skolor och för personalen i företag inom säkerhetssektorn[13].

Politikfostran för unga
De ungas intresse och kännedom om sina egna möjligheter att delta, framväxten av en politisk identitet och förståelsen av den samhälleliga debatten är avgörande för att de unga ska få ett större intresse för påverkan och beslutsfattande. Av diskussionerna med politiska ungdomsorganisationer framgick att skolorna anses förhålla sig motstridigt till politik. I konsultationerna delgav politiska ungdomsorganisationer sina erfarenheter om att skolorna inte alltid nödvändigtvis är öppna för besök som organisationerna anordnar, trots att politikfostran anses vara viktig. Man upplever att skolorna lär ut att det är viktigt att påverka i samhället men ändå väljer att inte låta eleverna som en del av skoldagen ta del av vad denna påverkan går ut på.

Hur skolorna förhåller sig till partier och politiska ungdomsorganisationer varierar emellertid mycket, och i vissa skolor betraktas politisk aktivitet som något positivt. Elevdebatter ur olika partiers synvinklar, politiska kandidatpaneler till exempel i samband med kommunalval, ungdomsval som samordnas av Allians, grupparbeten om olika partier och presentationer av dessa, politikveckor, lektioner i samhällslära där eleverna får följa ett fullmäktigemöte samt ungdomsfullmäktigeval ansågs vara bra metoder för att stöda det politiska intresset i skolorna. Det gäller dock att arbeta mer kontinuerligt för detta än bara i samband med val eller en gång om året. Man ska också ge de unga möjligheter att fråga, utmana och motivera i stället för att bara passivt ta emot information om partierna.

> De unga får plats endast vid ett fåtal lokala fredsförhandlingsbord, trots att de har den kraft som behövs för att hitta lösningar. Man borde satsa ordentligt med resurser på att låta också de unga komma med idéer och vidta åtgärder för att till exempel förebygga marginalisering, och inte bara överlåta det på strategiska kommunala nämnder.
> *Kvinna, 18*

Skolorna står också i detta avseende i ojämlik ställning sinsemellan: vissa har resurser och möjligheter att ordna nästan vad som helst medan andra har ytterst få resurser och möjligheter. De unga bör via skolorna och hobbyverksamhet garanteras olika möjligheter att studera politikens mångsidiga karaktär. I synnerhet politikfostran enligt modellen ”från unga till unga” är viktig, eftersom det gäller att stärka uppfattningen om att politik inte bara är till för de äldre generationerna.

Fredsfrämjande färdigheter
Man bör satsa allt mer på att stärka de ungas kunnande när det gäller att främja fred. Den befintliga vänelevs- och medlingsverksamheten i skolorna är goda exempel, men dessa möjligheter bör utvidgas så att de också omfattar till exempel hobbyer och arbete. Denna åsikt stöds också av frågan hur viktigt det är att ha konfliktlösningsfärdigheter. Enligt den senaste Ungdomsbarometern anser 89 % av de unga att ungdomarna bör lära sig konfliktlösningsfärdigheter, och 80 % upplever att fred är en viljefråga.[14]

3.4.3. Utslagning som en del av freds- och säkerhetsfrågorna

[13] Konsultation med romska unga 18.3.2019.
[14] Elina Pekkarinen & Sami Myllyniemi (red.). 2018. Inflytande i utkanten av Europa: Ungdomsbarometern 2018.

Utslagning bland unga är en fråga som har diskuterats ofta i det finländska samhället under de senaste åren. Utslagning betraktas både som en samhällsfråga och som en säkerhetsfråga. De unga i Finland anser också att utslagning bland unga är ett fenomen som försämrar säkerheten, trots att de unga har en stark tillit till sitt eget liv.[15] I konsultationerna framhölls hur viktigt det är att engagera unga från många olika grupper i en diskussion om hur utslagning i ungdomsåren kan förebyggas, och att tydligare ge akt på de ungas mångfald i förebyggandet av utslagning. Förutom faktorer som definierar utslagning i allmänhet gäller det också att beakta utslagning från den egna gemenskapen; i en konsultation med romska unga diskuterades till exempel ungdomar som blir utslagna både från samhället och från sin egen gemenskap.

3.4.4. Utnyttja de resurser som finns hos unga med invandrarbakgrund och unga som upplevt en konflikt

De unga med invandrar- eller flyktingbakgrund som deltog i konsultationerna upplevde att de kan ha särskilda färdigheter och resurser för fredsfrämjande arbete, eftersom de har mer personliga erfarenheter av fred och konflikter utifrån det som hänt i deras ursprungsland. Unga som upplevt en konflikt har också en bredare insikt om hur viktigt det är med fred, och hur man ska eftersträva och stöda fred. De unga efterlyste mer diskussion mellan infödda finländska ungdomar och ungdomar med invandrarbakgrund för att göra det möjligt att dela olika erfarenheter, modeller och idéer om fredsfrämjande i olika länder och kulturer. Unga med invandrarbakgrund kan också ha sådana gränsöverskridande förhållanden mellan Finland och ursprungslandet som kan gynna det konkreta fredsförmedlingsarbetet till exempel i konfliktländer. De unga med flykting- eller invandrarbakgrund önskade att de skulle bli betraktade som en del av samhället på ett positivt sätt och inte enbart som någon som behöver hjälp eller som löper risk för att bli radikaliserad eller utslagen. Enligt de unga är det också viktigt att överväga hur fred och förlikning kan främjas i Finland mellan olika människogrupper och i synnerhet mellan minoriteterna och majoritetsbefolkningen.

3.5. Partnerskap

Ungdomsorganisationerna är mycket viktiga, liksom även de gamla rävarna. Många unga väljer att inte delta på grund av de föråldrade strukturerna och för att de nedvärderas och deras kunnande ifrågasätts.
Man, 22

I resolutionen betonas också vikten av partnerskap. Regeringarna ska skapa och stärka partnerskap med olika aktörer. Detta ska ske genom att öka det politiska, ekonomiska, tekniska och logistiska stödet till FN:s aktörer, som främjar fred, utveckling och jämlikhet; genom att följa rekommendationerna om hur man kan engagera de unga i utvecklingen av fredsstrategier under och efter konflikter; genom att engagera lokala aktörer och befullmäktiga lokala unga, familjer, kvinnor och ledare för olika gemenskaper till att bekämpa extremiströrelser och främja den sociala samhörigheten och deltagandet.

3.5.1. Samarbete över generationerna

När de unga deltar på ett meningsfullt sätt och på bred front skapar detta möjligheter att utveckla nya idéer och sätt för att främja fred och säkerhet. De ungas idéer och innovationer borde utnyttjas såväl i processerna för fredsbyggande och beslutsprocesserna som i andra beslut som formar samhället. De

[15] Elina Pekkarinen & Sami Myllyniemi (red.). 2018. Inflytande i utkanten av Europa: Ungdomsbarometern 2018.

unga har också erfarenhetsexpertis som kan utnyttjas för att förbättra olika åtgärders verkningsfullhet och relevans. De unga ser det som sin styrka att de kan betrakta saker och ting från ett fräscht perspektiv och ta fram nya kreativa idéer.

För att allt detta ska vara möjligt behöver de unga bundsförvanter och samarbetspartner som stöder deras deltagande. Framför allt ett jämlikt samarbete över generationsgränserna kan anses vara av kritisk betydelse för att de unga ska lyckas föra fram sina synpunkter och erfarenheter i synnerhet på högre nivå; de ungas synpunkter och idéer i kombination med mer erfarna aktörers ibland bredare insikt om effekten av beslut och åtgärder leder till ett bättre och mer relevant beslutsfattande.

Mentorskap, stöd och aktivt lyssnande bidrar till att de ungas deltagande blir mer verkningsfullt. De ungas deltagande kan också förbättras till exempel genom diskussionen om ”lean in”-konceptet när det gäller att stärka kvinnornas egenmakt och genom att inflytelserika aktörer synligt stöder och uppmuntrar åtgärder som bidrar till att de unga får sin röst hörd och kan agera. I de planer som styr verksamheten på kommunal och nationell nivå ska de ungas deltagande integreras så att de unga hörs och finns representerade som fullvärdiga aktörer i alla skeden och inte endast hörs som erfarenhetsexperter.

3.5.2. Tillgänglighet

Särskild vikt ska fästas vid tillgängliga möjligheter att påverka och delta. Faktorer som hindrar deltagande kan vara till exempel kön, könsidentitet, funktionsförmåga, etnisk bakgrund, sexuell läggning, språk, medborgarskap, världsåskådning, utbildning och yrke eller socioekonomisk bakgrund. Beslutsfattarna, organisationerna, skolorna och de övriga aktörerna ska stärka metoder och förfaranden som gör det möjligt för unga med olika bakgrund och förmågor att delta i främjandet av fred och säkerhet.

Exempelvis i konsultationen med unga med invandrarbakgrund blev språklig tillgänglighet en relevant punkt redan i planeringsskedet. Detta krävde ett begripligt språk och gradvis introduktion i temat. Att ge akt på olika resurser innebär också att ge tid för de unga att komma till insikt om och ge uttryck för sina åsikter. Av myndigheterna och de yrkesutbildade kräver arbetet med unga med olika bakgrund ett tillräckligt flexibelt tidsschema och mångsidiga arbetssätt. I samrådsprocessen strävade man efter att höra de unga på bred front genom att samarbeta med organisationer som arbetar med unga som hör till minoritetsgrupper och med uppsökande ungdomsarbete.

> Det här är också vår värld. Vi borde få vara med och bestämma om hurdan den ska vara.
> *Kvinna, 17*

3.5.3. Finland som förespråkare för fred och säkerhet internationellt

I samrådsprocessen fick de unga också ge sin syn på internationellt fredsbyggande. Finlands styrkor som lyftes fram var främjandet av jämställdhet, utbildning och handlingsmodeller som stöder de ungas deltagande och demokratin. Även finländsk diplomati betraktades som ett effektivt sätt att främja fred i världen. De unga inser att internationellt fredsfrämjande och Finlands säkerhet går hand i hand. Även i ungdomsbarometern[16] framgår det att de unga anser fred vara det viktigaste som Finland bör främja i EU. I Finland gäller det att även i fortsättningen stöda de befintliga strukturerna för stärkandet av de ungas roll och också sträva efter att hitta fler sätt för de finländska ungdomarna att delta i internationella

[16] Elina Pekkarinen & Sami Myllyniemi (red.). 2018. Inflytande i utkanten av Europa: Ungdomsbarometern 2018.

processer. Detta kan man göra exempelvis genom att stöda ungdomsdelegatprogram, finansiera program som strävar efter att öka rörligheten bland unga samt tillsammans med de unga hitta nya internationella sätt att delta för unga med olika bakgrund.

4. Allmänna rekommendationer om hur resolutionen om unga, fred och säkerhet ska föras vidare

- ***De ungas deltagande ska bli ett nytt flagship-mål för Finland***

Finland har gedigen erfarenhet om ungas deltagande i beslutsfattande, och det kan Finland vara stolt över. De befintliga strukturerna bör stödas för att de ungas deltagande i främjandet av fred och säkerhet ska vara meningsfullt och mångsidigt. Även om också Finland fortfarande behöver utveckla de ungas delaktighet lönar det sig för Finland att föra fram sitt kunnande också på det internationella planet.

- ***Ett strategiskt, bindande 2250-handlingsprogram***

Finland är det första landet i världen som håller på att ta fram ett nationellt handlingsprogram för genomförandet av resolutionen. Handlingsprogrammet ska innehålla konkreta åtgärder och mätare för genomförandet. Nödvändiga resurser ska allokeras för handlingsprogrammet, och ansvariga ministerier ska utnämnas för att säkerställa att målen uppnås. För uppföljningen av handlingsprogrammets genomförande ska en nationell, tväradministrativ uppföljningsgrupp tillsättas, och de unga ska ha en central roll i uppföljningsgruppen. Handlingsprogrammet ska vara förpliktande och bindande för förvaltningen.

- ***Fostran till globalt medborgarskap genom utbildning och informationsutbyte***

Utbildningen ska grunda sig på oberoende forskning och starkt kunnande överallt i världen. Högklassig utbildning och information som bygger på oberoende forskning ger de unga verktyg för att bekämpa våldsbejakande extremisttänkande och främja demokrati. Fredsbyggande förutsätter också (till exempel) tillräckligt starka delaktighets- och resiliensfärdigheter. Spridningen av sådana verktyg och projekt för fostran till globalt medborgarskap som internationellt sett konstaterats fungera bäst ska främjas i Finland. Fostran till globalt medborgarskap (t.ex. fredsfostran, människorättsfostran och demokratifostran) bör få en starkare roll i såväl undervisningen som lärarutbildningen. Tillräckliga resurser måste reserveras för de aktörer som arbetar med fostran till globalt medborgarskap.

- ***Finland ska stöda de ungas möjligheter till växelverkan på nationell och internationell nivå***

Samarbetet och partnerskapen mellan ungdomar och över generationsgränserna ska stärkas. När de unga deltar på ett meningsfullt sätt och på bred front skapar detta möjligheter att utveckla nya idéer och sätt för att främja fred och säkerhet. De ungas idéer och innovationer borde utnyttjas såväl i processerna för fredsbyggande och beslutsprocesserna som i andra beslut som formar samhället. Finland och EU bör öka sitt stöd för möjligheter till växelverkan över EU:s yttre gränser, till exempel med Europas närområden.

- ***Stöd för fredsarbete som utförs av unga och inom ungdomssektorn***

Mer resurser och finansiering bör styras till fredsarbete som utförs av unga och inom ungdomssektorn. Finland ska erbjuda mer stöd och möjligheter för fredsarbete som sker enligt principen ”från unga till unga” och för fredsfrämjande ungdomsarbete i Finland och utomlands. Detta kan genomföras exempelvis genom att en del av de pengar som går till fredsförmedling prioriteras för projekt med ungdomstema som också ungdomsorganisationerna får ansöka om. Även ungdomsorganisationernas förmåga att kartlägga hur temat unga, fred och säkerhet genomförs

i deras befintliga verksamhet bör stödas.

- ***De unga i fokus i Finlands utrikespolitik***

Hållbar utveckling och fred kan inte uppnås utan ett starkt deltagande bland den största unga generationen i världshistorien. Finlands erfarenhet när det gäller ungas deltagande skapar möjligheter att göra de unga till ett insatsområde inom Finlands utrikes- och utvecklingspolitik och att inkludera en ungdomsrepresentant i alla centrala internationella möten, bland annat i FN. De unga ska inkluderas i utformningen av utvecklingssamarbetsprojekt som gäller dem i enlighet med den danska modellen[17][17]. Förfarandet för att höra de unga ska stärkas genom att utrikesministeriet fortsätter att ordna tematiska rundabordsdiskussioner för de unga med utrikesministern och ministerieledningen.

- ***Finland ska stöda resolutionen om unga, fred och säkerhet politiskt på de internationella arenorna***

Finland ska stöda resolutionen om unga, fred och säkerhet på alla centrala internationella arenor, såsom i EU, Europarådet, OSSE och FN.

[17] DANIDA. 2017. The World 2030.
http://amg.um.dk/en/policies-and-strategies/stategy-for-danish-development-cooperation/

Bilagor

Bilaga 1:

	Kysely rauhasta ja rauhantyöstä	**Frågeformulär om fred och fredsarbete**
	Keräämme Suomessa asuvien ja suomalaisten nuorten ajatuksia rauhasta ja rauhan edistämisestä. Ulkoministeriö hyödyntää kyselyn tuloksia Suomen ensimmäisen Nuoret, Rauha ja Turvallisuus toimeenpanosuunnitelman laatimisessa. Kyselyn tulokset käsitellään anonyymisti. Kyselyn on laatinut ulkoministeriön pyynnöstä Suomen 2250-verkosto. Haluamme selvittää miten nuoret voivat edistää rauhan ja turvallisuuden kysymyksiä omassa elämässään ja laajemmin yhteiskunnassa. Tarkoitamme rauhantyöllä hyvin monenlaista toimintaa tai tekoja rauhan eteen, sekä yksilön omaa maailmankuvaa. Kyse ei ole vain rauhanvälityksestä valtioiden välillä, vaan myös yksilöiden välillä olevasta rauhasta ja yhteydestä, niin kutsutusta arkipäivän rauhasta. Kysely on auki 15.2.2019 saakka. Vastausaika: 15 minuuttia.	Vi samlar tankar från unga bosatta i Finland om deras syn på fred och främjandet av fred. Utrikesministeriet använder formulärets svar i utformandet av Finlands första implementeringsplan för Unga, Fred och Säkerhet. Formulärets svar behandlas anonymt. Frågeformuläret är utformat av Finlands 2250-nätverk på begäran av utrikesministeriet. Vi vill få reda på hur unga kan främja frågorna om fred och säkerhet i sina egna liv och bredare i samhället. Med fredsarbete hänvisar vi till en mångfaldig verksamhet eller mångfaldiga handlingar för fred samt individens egna världsbild. Det är inte enbart fråga om fredsmedling mellan stater, men också om fred och kontakt mellan individer, så kallat ”vardagsfred”. Frågeformuläret är öppet tills 15.2.2019. Svarstid: 15 minuter.
1	• Ikä	• Ålder

2	• Sukupuoli
	  ○ Mies
	  ○ Nainen
	  ○ Muu
	  ○ En osaa kertoa
	  ○ En halua kertoa
		• Kön
		  ○ Man
		  ○ Kvinna
		  ○ Övrig
		  ○ Kan ej säga
		  ○ Vill ej säga

3	• Paikkakunta	• Hemort
4	• Mahdollinen taustataho/järjestö (esim. Tikkurilan lukio tai Eurooppanuoret)	• Möjlig bakgrundsorganisation (t.ex. Tölö gymnasium eller Europaunga)
5	• Mitä sinulle tarkoittaa rauha Suomessa?	• Vad betyder fred i Finland för dig?
6	• Millaiset asiat tai teot mielestäsi edistävät rauhaa Suomessa?	• Hurdana saker eller gärningar ser du att främjar fred i Finland?
7	• Mitä tekoja tai asioita itse edistät tai haluaisit edistää?	• Vilka gärningar eller saker gör du själv eller skulle vilja göra själv?
8	• Koetko arjessasi asioita, jotka vaikuttavat turvallisuuden tunteeseesi vahvistavasti?	• Upplever du saker i din vardag som påverkar din känsla om säkerheten på ett stärkande sätt?
9	• Koetko arjessasi asioita, jotka vaikuttavat turvallisuuden tunteeseesi heikentävästi?	• Upplever du saker i din vardag som påverkar din känsla om säkerheten på ett försvagande sätt?

10	● Mitä mielestäsi pitäisi tehdä, jotta turvallisuuden tunteesi paranisi?	● Vad tycker du att borde göras, att din säkerhetskänsla skulle bli bättre?
11	● Keneltä toivoisit konkreettisia tekoja turvallisuuden tunteesi parantamiseksi? ○ Poliitikoilta ○ Viranomaisilta (esim. poliisi) ○ Kansalaisjärjestöiltä ○ Muilta nuorilta ○ Aktivisteilta	● Från vem önskar du konkreta åtgärder för att förbättra din säkerhetskänsla? ○ Politiker ○ Myndigheter (t.ex. polisen) ○ Medborgarorganisationer ○ Övriga ungdomar ○ Aktivister
12	● Miten mielestäsi nuoret voivat ennaltaehkäistä ääriryhmiin liittymistä?	● Hur ser du att unga kunde förebygga anslutningarna till extremgrupper?
13	● Miten mielestäsi nuoret jotka ovat olleet mukana ääriryhmissä saataisiin takaisin yhteiskuntaan?	● Hur ser du att unga som varit med i extremgrupper kunde fås tillbaka i samhället?
14	● Millaisena näet omat mahdollisuutesi osallistua rauhaa edistävään työhön? Rauhaa edistävä työ voi olla esimerkiksi kansainvälinen rauhaneuvottelu, koulussa järjestetty kiusaamisen vastainen kampanja ja kaikkea siltä väliltä. 1 Ei mitään mahdollisuutta osallistua 5 Erinomaiset mahdollisuudet osallistua	● Hur upplever du dina egna möjligheter att delta i arbete som främjar fred? Arbete som främjar fred kan vara till exempel internationella fredsförhandlingar, en antimobbningskampanj i skolan eller allt emellan dessa. 1 Inga möjligheter att delta 5 Mycket bra möjligheter att delta
15	● Estääkö jokin asia sinua osallistumista rauhaa edistävään työhön? Esimerkki: ”En tiedä asuinpaikkakuntani mahdollisuuksista.”	● Står något i vägen för ditt eget deltagande i arbete som främjar fred? Exempel: ”Jag vet inte om möjligheterna på min egen hemort.”
16	● Millaista rauhaa edistävää työtä haluaisit Suomen tulevaisuudessa tekevän kotimaassa tai ulkomailla?	● Hurdant arbete som främjar fred skulle du vilja se att Finland gör i hemlandet eller utomlands i framtiden?
17	● Koetko voivasi osallistua päätöksentekoon omaa elämääsi koskevissa asioissa? Esimerkiksi: koulussa, paikallishallinnossa tai kansallisella tasolla? 1 Heikot tai olemattomat mahdollisuudet osallistua päätöksentekoon 5 Erinomaiset mahdollisuudet osallistua päätöksentekoon	● Känner du att du kan delta i beslutsfattandet om skare som berör ditt eget liv? Exempelvis: i skolan, lokalförvaltningen eller på nationella nivån? 1 Svaga eller inga möjligheter att delta i beslutsfattandet 5 Utmärkta möjligheter att delta i beslutsfattandet
18	● Mitkä asiat edesauttavat tai estävät nuoria osallistumasta päätöksentekoon?	● Vilka saker främjar eller förhindrar unga från att delta i beslutsfattandet?
19	● Koetko, että on tiettyjä ryhmiä, joille osallistuminen päätöksentekoon on erityisen rajoitettua?	● Känner du att vissa grupper har speciellt begränsade möjligheter att delta i beslutsfattandet?
20	● Mitä muuta haluaisit kertoa meille tai mitä unohdimme sinulta kysyä?	● Finns det annat du vill berätta åt oss eller som vi glömt fråga?

Bilaga 2 Lista över organisationer och nätverk som ombetts distribuera fredsenkäten bland sina egna målgrupper

2250-nätverket
Vapenvägrarförbundet
Aseman Lapset ry - Stationens barn rf
Ekumeeniset nuoret
EYP - Finland ry
Finlands Svenska Skolungdomsförbund (FSS) rf
Studentkåren vid Helsingfors universitet
Invalidiliitto ry - Invalidförbundet rf
Studentkåren vid Östra Finlands universitet
Utvecklingscentralen Lärorik
Keskustan Opiskelijaliitto ry KOL
Kyrkostyrelsen
Samlingspartiets Ungdomsförbund rf
Kokoomuksen Opiskelijaliitto Tuhatkunta ry - Samlingspartiets Studerandeförbund Tuhatkunta rf
KVT ry
Kynnys ry
Lammin lukio
Studentkåren vid Lapplands universitet
Lennonit, CMI:s ungdomsnätverk
Missionssällskapet
Magma Akademi 2018
Music Against Drugs ry
Nuorten Naisten Kristillinen Yhdistys
Nuoret Muslimit ry
Nuori Kirkko ry
Gruppen De ungas agenda 2030
Nuorten mielenterveysseura – Yeesi ry
Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry - Undervisningssektorns Fackorganisation
Ortodoksisten nuorten liitto
Plan International Suomi
Punainen kortti rasismille
Rådet för romska unga
Romano Missio ry
Sadankomitean rauhanlähettiläät
Sateenvarjo ry
Seta ry
Sosialidemokraattiset Nuoret ry - Socialdemokratisk Ungdom rf
Sosialidemokraattiset Opiskelijat ry - Socialdemokratiska Studerande rf
Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto - SAKKI ry
Suomen Keskustanuoret ry - Finlands Centerungdomen rf
Suomen Lukiolaisten Liitto ry - Finlands Gymnasistsförbund rf
Suomen Nuorisokeskusyhdistys ry - Ungdomscentrerna i Finland r.f.
Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry
Suomen Opiskelija-Allianssi ry - OSKU ry
Suomen Opiskelijakuntien liitto – SAMOK ry - Finlands studerandekårers förbund – SAMOK rf
Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö ry - Räddningbranschens Centralorganisation i Finland rf
Suomen Punainen Risti - Finlands Röda Kors

Finlands Romaniförening rf
Suomen Saamelaisnuoret ry
Suomen Setlementtiliitto ry
Finlands Somalia-nätverk
Finlands FN-förbund
Finlands FN-ungdom och medlemsorganisationer
Suomen Ylioppilaskuntien Liitto SYL ry - Finlands studentkårers förbund rf
Svenska Studerandes Intresseförening rf
Taksvärkki ry - Dagsverke rf
Studentkåren vid Tammerfors universitet
Studentkåren vid Åbo universitet
Studentkåren vid Vasa universitet
VAMLAS ry
Varusmiesliitto - Beväringsförbundet
Vihreiden Nuorten ja Opiskelijoiden liitto (ViNO) ry
Våra gemensamma barn rf

Bilaga 3: Konsultationer

#	Datum	Organisatörer	Samarbetspartner	Stad/ kommun	Deltagarna
1	28.9.2018	Changemaker Finland, Finlands FN-ungdom, Kölvi-verksamheten		Helsingfors / Tammerfors	30 person
2	13.10.2018	Institutet för fredsfostrani, De Hundras kommitté, Anti-racism forum		Helsingfors	13 person
3	4.12.2018	Demo finland, Centerunga, Socialdemokratisk ungdom rf		Helsingfors	5 person
4	7.2.2019	Allians rf	R3 - maahanmuuttajien tuki ry	Vanda	2 person
5	12.2.2019	Allians rf	Ivalon lukio	Ivalo	12 person
6	13.2.2019	Socialdemokratisk ungdom rf Demo finland, Centerunga,		Helsingfors	5 person
7	14.2.2019	Allians rf	Nuorten Tampere	Tammerfors	7 person
8	15.2.2019	Allians rf	Helsingfors ungdomsråd	Helsingfors	5 person
9	18.2.2019	Allians rf	Stationens barn – Walkers-verksamheten i Uleåborg	Uleåborg	12 person (korta intervjuer)
10	22.2.2019 & 12.2.2019	Allians rf	Sametingets ungdomsråd	Helsingfors & Ivalo	2 person (intervjuer)
11	27.2.2019	FN-föreningen i Jyväskylä, Finlands FN-ungdom	Monikulttuurisuuskeskus Gloria	Jyväskylä	13 person
12	18.3.2019	Allianssi ry	R3 - maahanmuuttajien tuki ry	Vanda	10 person